

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

IMHALLEF

**Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)**

Illum 26 ta' Ottubru, 2016

Rikors Guramentat numru : 215/11 AL

A B

(I.D. 330298 M)

vs

1) C D (I.D. 98072 M)

2) Direttur tar-Registru Pubbliku

3) u b'digriet tal-25 ta' April 2012 C D giet nominata bhala
kuratrici deputata sabiex tirrapprezenta lill-minuri Z D u H

D

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat ipprezentat mill-attur, li permezz tieghu ppremetta :

1. Illi fit-tlieta (3) ta' Lulju tas-sena elfejn u hamsa (2005) twieled tifel Z kif jirrizulta mic-certifikat tat-twelid numru elfejn u mitejn wiehed u erbghin tas-sena elfejn u hamsa (2241/2005) (anness u mmarkat bhala Dok A) ;
2. Illi fit-tlieta (3) ta' Jannar tas-sena elfejn u disgha twieldet tifla H kif jirrizulta mic-certifikat tat-twelid tlett mija u disgha tas-sena elfejn u disgha (309/2009) (anness u mmarkat Dok B) ;

3. Illi ghalkemm fic-certifikati tat-twelid imsemmija gie dikjarat illi l-missier tat-tfal Z u H huma ta' missier mhux maghruf fil-fatt l-attur huwa l-missier naturali tal-minuri ;
4. Illi l-attur u l-konvenuta C D ilhom f'relazzjoni ghal aktar minn disa' snin u z-zewgt minuri jafu lil attur bhala missierhom kif jista' jigi ppruvat ampjament tul it-trattazzjoni tal-kawza ;
5. Illi l-paternita tal-minuri Z u H tista' tigi stabbilita' permezz ta' testijiet genetici appoziti ;
6. Illi permezz ta' ittra ufficjali datata 8 ta' April 2011 l-attur interpella lill-intimata C D sabiex tersaq fuq att notarili ta' rikonoxximent tal-minuri (Dok C) ;
7. Illi wara li r-relazzjoni ta' bejn il-partijiet spiccat il-konvenuta C D bdiet tirrifjuta li taghti access ghat-tfal lill-attur u konsegwentement l-attur ilu ma jara lil uliedu ghal xhur shah ;
8. Illi l-attur ghandu interess li jigi korrett ic-certifikat tat-twelid taz-zewgt uliedu minuri sabiex ikun jista' legalment jezercita d-drittijiet tieghu bhala missier ;
9. Illi ghalhekk kellha ssir din il-kawza ;

Talab li l-konvenuti jghidu ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex ghar-ragunijiet premissi :

1. Tiddikjara li l-attur A B huwa l-missier naturali tal-minuri Z; u konsegwentement
2. Tordna l-korrezzjoni tac-certifikat tat-twelid tal-Minuri Z (Att Nru 2241 tal-2005) billi fil-kolonna fejn hemm indikat isem u kunjom missier il-minuri tikkancellata l-kliem 'missier mhux maghruf' u tissostitwih bl-isem 'A B' u tordna ukoll illi l-partikolarijiet relattivi ghal professjoni, sengha jew stat iehor, ghall-eta', ghall-post tat-twelid u residenza, u ghal isem u kunjom il-missier u jekk hux haj jew mejjet, in kwantu jirreferu ghal missier il-minuri, jigu korretti kontestwalment billi jigu sostitwiti b'dawk il-partikolarijiet li sejrjn jirrizultaw waqt is-smigh tal-kawza;
3. Tiddikjara li l-attur A B huwa l-missier naturali tal-minuri H; u konsegwentement
4. Tordna l-korrezzjoni tac-certifikat tat-twelid tal-minuri H (Att Nru 309 tal-2009) billi fil-kolonna fejn hemm indikat

- isem u kunjom missier il-minuri tikkancella l-kliem 'missier mhux maghruf' u tissostitwih bl-isem 'A B' u tordna ukoll l-partikolarijiet relattivi ghal professjoni, sengha jew stat iehor, għall-età', għall-post tat-twelid u residenza, u għal isem u kunjom il-missier u jekk hux haj jew mejjet, in kwantu jirreferu għal missier il-minuri, jigu korretti kontestwalment billi jigu sostitwiti b'dawk il-partikolarijiet li sejr in jirrizultaw waqt is-smigh tal-kawza;
5. Tordna li l-kunjom taz-zewg tal-minuri ikun l-istess kunjom tal-missier naturali u cioe' 'B';

Bl-ispejjez kontra l-intimati, jew min minnhom, ingunti għas-subizzjoni;

Rat il-lista tax-xhieda tal-attur;

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenut Direttur tar-Registru Pubbliku, li permezz tagħha eccepixxa; (fol. 41)

1. Illi preliminarjament l-esponent jistqarr li hu mhuwiex edott mill-fatti li ġew iddikjarati fir-rikors ġuramentat u għalhekk għal dak li għandu x'jaqsam mal-mertu tal-każ inkwistjoni huwa jirrimetti ruħu għar-riżultanzi istruttorji għalkemm f'dan l-ambitu l-esponent umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tistieden lill-partijiet kollha konċernanti sabiex jissottomettu ruħhom għat-testijiet ġenetiċi kif provdut fl-**Artikolu 100A tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta**;
2. Illi bla ħsara għall-premess f'każ li tintlaqa' l-ewwel u t-tielet t-talba ta' l-attur l-esponent jinvita lil istess attur A B sabiex permezz ta' nota jispeċifika d-dettalji personali kollha tiegħu, senjatament (1) l-isem u l-kunjom, (2) id-dokument tal-identità, (3) l-età tiegħu meta twieled il-minuri Liam, (4) il-post tat-twelid tiegħu, (5) il-post ta' residenza tiegħu meta twieldu l-imsemmi minuri, (6) isem u kunjom ta' missieru u (7) jekk l-imsemmi missier patern kienx għadu ħaj meta twieldu it-tfal Z u H. Tali informazzjoni hija meħtieġa biex eventwalment jigu inseriti fl-Atti tat-Twelid tal-imsemmiha Z bin-numru ta'

reġistrazzjoni 2241 tas-sena 2005 u ta' H bin-numru ta' reġistrazzjoni 309 tas-sena 2009;

3. Illi finalment dejjem mingħajr ħsara għal fuq espost, l-esponent jissottometti li fi kwalunkwe każ l-azzjoni tar-rikorrent mhijjex attribwibbli għal xi għemil jew nuqqas ta' aġir tal-esponent u kwindi huwa m'għandux jiġi assoġġettat għall-ispejjeż tal-kawża istanti;
4. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti li qegħdin jiġu ingunti in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenut Direttur tar-Registru Pubbliku;

Rat ir-risposta guramenta tal-konvenuta C D personalment u bhala kuratrici tal-minuri Z D u H D, li permezz tagħha eccepjet (fol 60) :

Illi preliminarjament ukoll hija qed tagħti ruhha notifikata bir-rikors guramentat u titlob li għandha tigi kjamata fil-kawża mart l-istess A B li jisimha Anna B għal kull interess li jista jkollha u t-talba qed issir ai termini tal-artikolu 77A tal-Kap 16 stante li r-rikorrenti huwa mizzewweg lill-istess Anna B u stante wkoll li kemm-il darba din il-Qorti tilqa t-talbiet tar-rikorrenti attur, martu li jghix magħha għandha tkun taf li r-rikorrenti zewgħa jkun obligat ihallas manteniment għaz-zewg uliedu liema manteniment tkun qed tohrog għaliha l-istess martu stante li jkun gejj minn flus appartenenti l-komunjoni tal-akkwisti.

Illi preliminarjament ukoll r-rikorrenti għandu ai termini tal-artikolu 156(4) tal-Kap 12 jindika sal-ewwel seduta min huma x-xhieda li semma fit-tielet paragrafu tal-lista tax-xhieda tiegħu.

Illi bla pregugizzju għal premiss, it-talbiet tal-attur għandhom jiġu michuda fil-fatt u fid-dritt stante li :

1. Ir-rikorrenti attur ma ottemperax ruhu mal-artikolu 77C tal-Kap 16 stante li għaddew aktar minn sitt xhur mit-twelid taz-

zewg ulied u ghalhekk it-talbiet tar-rikorrenti ghandhom jigu michuda.

2. Illi inoltre u bla pregudizzju ghal premess ir-rikorrenti mhux fl-interess tal-minuri li huma jkunu jafu minn hu l-missier naturali taghom u dan kif jigi pruvat waqt il-kawza.

Salvi risposti ulterjuri.

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenuta C D personalment u bhala kuratrici tal-minuri Z D u H D;

Semghet lix-xhieda illi tressqu;

Rat id-dokumenti li ġew esebiti, il-provi li ġew prodotti u l-atti ta' dan il-proċediment;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet;

Rat illi l-kawza tħalliet għas-sentenza għallum;

Ikkunsidrat :

Il-Qorti rat id-digriet tagħha tal-1 ta' Novembru 2012 li permezz tiegħu ordnat li jittieħdu l-kampjuni għall-finijiet ta' testijiet xjentifiċi u ġenetiċi minn fuq il-persuna tal-konvenuta C D u minn fuq il-persuni tal-minuri Z u H.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Appell tal-25 t'Ottubru 2013 illi permezz tagħha l-appell ġie miċħud u l-atti ġew rinvjati lil din il-Qorti għat-tkomplija tas-smiġħ tal-kawza.

Rat id-dokumenti kollha esebiti inkluż l-affidavits tal-partijiet¹ u tax-xhieda Jayne Torpiano², Nathalie D³ u Edgar D⁴, il-kondotta tal-attur u character reference⁵.

---

¹ Tal-attur fol. 45 et seq. u r-ritratti miegħu annessi u tal-konvenuta fol. 187 et seq. u r-rapport miegħu anness

² Fol. 213

³ Fol. 215

⁴ Fol. 240

Rat ir-rapport tad-DNA redatt minn Dr. Marisa Cassar u pprezentat fl-14 ta' Jannar 2015⁶.

Semgħet il-kontro-eżami tal-konvenuta⁷ u tal-attur⁸.

KONSIDERAZZJONIJIET

DWAR L-EWWEL EĊĊEZZJONI PRELIMINARI

Fl-ewwel lok, il-Qorti ser tgħaddi biex tiddiskuti l-ewwel eċċezzjoni sollevata mill-konvenuta fejn hija tgħid li l-attur m'ottemporax ruħu mar-rekwiziti tal-Artikolu 77C. Fis-sottomissjonijiet tagħha, il-konvenuta telabora li l-attur kellu jressaq l-azzjoni odjerna fi żmien sitt xhur mit-twelid tal-ulied, jew fin-nuqqas, jitlob l-awtorizzazzjoni tal-istess Qorti sabiex jipproċedi wara t-trapass ta' sitt xhur.

Il-Qorti tirrileva illi l-attur fl-ebda mument ma ddikjara illi qed jagħmel it-talba tiegħu taħt l-Artikolu 77A. Fir-rikors ġuramentat jagħmel it-talbiet tiegħu mingħajr ma jorbothom ma' kwalsiasi artikolu. Kienet biss il-konvenuta li ddeċidiet illi din it-talba hija waħda li qed issir taħt l-Artikolu 77A u tiddikjara dan fir-risposta ġuramentata tagħha.

Il-Qorti ma taqbilx li din hija azzjoni taħt l-Artikolu 77A tal-Kodiċi Ċivili u hija tal-fehma li l-azzjoni odjerna hija waħda ai termini tal-Artikolu 86 tal-istess kodiċi. Fil-każ odjern, l-artikoli formanti parti mis-Sub-Titolu I tat-Titolu II tal-Ewwel Ktieb, fosthom l-artikoli 77 u 77A ma japplikawx. Is-Sub-titolu I japplika għall-ulied imnissla jew imwiolda matul iż-żwieġ, u huwa ċar li is-subtitolu qed jirreferi għal ulied imnissla jew imwiolda minn omm li tkun miżżewġa (u mhux minn missier li jkun

---

⁵ Fol. 227 et seq.

⁶ Fol. 164 et seq.

⁷ Seduta tad-19 ta' Novembru 2015 fol. 229 et seq.

⁸ Seduta tal-21 t'April 2016, fol. 248 et seq.

miżżewweġ). Konstantament issir referenza fis-subtitolu kollu għal żewġ l-omm, iżda mkien ma ssir l-istess referenza għal mart il-missier. Fil-każ odjern, l-ulied twieldu lil omm xebba fil-waqt illi l-allegat missier kien sija fil-mument tal-konċepiment u anke fit-twelid, miżżewweġ. Dana ma jagħmilx l-azzjoni waħda msejsa fuq l-artikolu 77A, għaliex fil-fehma tal-Qorti, kull fejn l-artikoli qed jagħmlu distinzjoni bejn ulied imnissla u mwielda fiż-żwieġ u ulied imwielda u mnissla barra miż-żwieġ, huwa ċar li l-liġi qed titkellem fuq l-istat tal-omm u mhux tal-missier. Dan ir-raġunament tal-Qorti jsib konfort fl-artikolu 89, taħt is-subtitolu tal-filjazzjoni tal-ulied imnissla u mwielda barra miż-żwieġ, fejn il-liġi tirregola s-sitwazzjoni tal-ulied li jitnisslu u jitwieldu barra miż-żwieġ iżda l-missier li jagħraf lill-ulied ikun miżżewweġ. Għaldaqstant huwa iktar ċar li fiċ-ċirkostanzi ta' ulied li jitwieldu lil omm xebba u missier miżżewweġ (mhux lill-omm) huwa applikabbli s-Subtitolu III.

Ladarba l-azzjoni hija waħda li temani mill-Artikolu 86, l-attur ma kellux terminu li fih kien marbut jaġixxi u lanqas il-ħtieġa li jitlob l-awtorizzazzjoni tal-Qorti. L-artikolu 86 ma jagħmilx dawn ir-rekwiżiti bħalma jagħmel l-artikolu 77C.

In vista ta' dan, l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuta m'hijiex qed tiġi akkolta u l-Qorti qiegħda tiskarta kwalsiasi sottomissjoni tal-konvenuta fejn tinsisti li kellhom jiġu osservati r-rekwiżiti tal-Artikolu 77C.

DWAR IL-MERTU

L-attur jitlob illi huwa jiġi magħruf bħala il-missier naturali tal-minuri Z u H mitwielda lill-konvenuta C D fit-3 ta' Lulju 2005 u fit-3 ta' Jannar 2009. Sal-lum dawn huma dikjarati bħala ulied missier mhux magħruf u jgħorru il-kunjom tal-omm ossia D.

Illi l-aqwa prova f'kawżi bħal din huma t-testijiet xjentifiċi u ġenetiċi li fil-każ odjern⁹ ikkonfermaw il-probabilita 99.9999% li l-attur huwa l-missier bijoloġiku tal-minuri Z u H. Fil-fatt l-esperta

---

⁹ Fol. 164 et seq.

inkarigata mill-Qorti Dr. Marisa Cassar ikkonfermat illi "Mit-testijiet li għamilt irriżulta illi A B (ID No. 330298M) hu l-missier naturali ta' Z u H D."

Fil-fatt, il-konvenuta nniffisha xehdet illi l-minuri huma ulied l-attur u dan fil-kontro-eżami meta saritilha d-domanda diretta: "Mela ħa nsaqsik bil-mod, Z u t-tifla huma t-tfal ta' A B?" Risposta: "Iva".

Il-konvenuta teċċepixxi illi mhux fl-interess tal-minuri li huma jkunu jafu min hu l-missier naturali tagħhom. Hija tressaq diversi affidavits sabiex tipprowa illi l-attur huwa bniedem ta' karattru kemmxejn oskur. Min-naħa tiegħu, l-attur jipprova juri li huwa bniedem responsabbli u ta' min jorbot fuqu. Dawn il-provi kollha f'għajnejn il-Qorti huma superfluwi, għaliex ma jeżistux l-estremi li jistgħu jiggustifikaw li l-minuri ma jkunux jafu min hu missierhom. Anke l-aġir tal-konvenuta nniffisha jindikaw illi m'hemmx dawn l-estremi għaliex din wara li kellha tifel minn "missier daqshekk ħażin", ma ddejget xejn ikollha relazzjonijiet sesswali miegħu miftuħin għall-prokreazzjoni tal-ulied, b'tali mod li reġgħet inqadnet tqila bit-tieni tarbija tiegħu. Il-konvenuta tista' forsi targumenta illi qabel ma twieled Z, ma setgħetx tkun taf kemm l-attur huwa missier mhux affidabbli, iżda ċertament li qabel ma twieldet H kienet taf. F'għajnejn il-Qorti dan jgħib l-argumenti tagħha kollha rigward l-affidabilita o meno tal-attur fix-xejn.

DWAR IL-KUNJOM TAL-MINURI

Il-minuri Z u H, mertu ta' din il-kawża, illum għandhom ħdax u seba' snin rispettivament. Il-missier naturali ossia l-attur dam xi ftit jaħsibha qabel ma ntavola il-proċeduri, fil-waqt illi l-omm, ossia il-konvenuta, għamlet li setgħet biex jitwalu l-proċeduri.

Il-Qorti f'dak li jirrigwarda l-kunjom li jkollhom il-minuri, mhijiex ser tikkonsidra jekk il-missier hux ser jiġi "punit" jew jekk għandux "ibagħti" l-fatt li uliedu ma jkollhomx kunjomu. Il-ħsibijiet tal-ġenituri huma għal kollox irrelevanti għall-Qorti li rrispettivament mit-tortijiet tal-ġenituri għandha quddiemha **biss**

I-aħjar interess ta' dawn it-tfal, li sal-lum huma magħrufa bil-kunjom tal-omm D. Huwa fl-aħjar interess tagħhom li f'dan l-istadju jibdeu isiru magħrufa bil-kunjom tal-missier "B"? Din il-Qorti hija tal-fehma li l-minuri ilhom wisq magħrufa bil-kunjom D u tħossha f'tit kiefra li tibdel il-kunjom ta' Z f'dan l-istadju fejn huwa ġja għalaq f'dax-il sena u partikolarment fid-dawl li hu jbaghti mill-kondizzjoni tal-awtiżmu u ġie ċertifikat li "Z finds it difficult to deal with changes, which may cause him a lot of anxiety and affect his general behaviour"¹⁰

Għaldaqstant il-Qorti ser tgħaddi biex tordna li l-minuri Z jibqa' magħruf bil-kunjom D, u konsegwentement anke H tibqa' magħrufa bil-kunjom D. Dana m'għandu jnaqqas xejn mill-involviment tal-missier fil-ħajja tal-minuri li jistgħu jibbenefikaw minn relazzjoni tajba ma' missierhom, filwaqt illi jevitaw li jgħaddu minn xi esperjenzi negattivi minħabba l-bdil tal-kunjom tagħhom.

DWAR IL-KAP TAL-ISPEJJEŻ

Illi jirriżulta li qabel ma ntavola dawn il-proċeduri, l-attur kien ippreżenta ittra uffiċjali fil-konfront tal-konvenuta fejn kien infurmaha bl-intendiment tiegħu li jirrikonoxxi lil uliedu.¹¹ Din l-ittra ġiet debitament notifikata lill-konvenuta li min-naħa tagħha għażlet illi ma twegibhiex. Illi matul din il-kawża, il-konvenuta, għamlet kulma setgħet biex ittawwal il-proċeduri, opponiet għat-teħid tal-kampjuni u saħansitra ntavolat appell "biex jintilef aktar żmien f'din il-kawża"¹². Illi huwa manifest li din il-kawża serviet biss biex jinħela l-ħin għaliex il-konvenuta mill-bidu kienet taf li l-minuri huma ulied l-attur. Illi għaldaqstant għandha tkun il-konvenuta C D illi tbaghti l-ispejjeż ta' din il-kawża.

DEĊIDE

---

¹⁰ Rapport ta' Yanika attard mill-Malta Autism Centre fol. 208 et seq.

¹¹ Ittra ddatata 11 t'April 2011 u nnumerata 35/11, fol. 6

¹² Sentenza tal-Qorti tal-Appell Superjuri tal-25 t'Ottubru 2013

Għal dawn il-motivi il-Qorti taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi tilqa' l-ewwel erba' talbiet attriċi u tiddisponi mill-eċċezzjonijiet tal-konvenuti billi:-

1. Tiddikjara illi l-minuri Z imwieled fit-3 ta' Lulju 2005 minn C D u l-minuri H imwiolda fit-3 ta' Jannar 2009 minn C D huma l-ulied naturali tal-attur A B detentur tal-karta tal-identita` 330298(M).
2. Tordna lid-Direttur tar-Registru Pubbliku sabiex fl-atti tat-twelid tal-minuri Z u H jikkancela l-kliem 'unknown father' u minflok jitniżżlu isem u kunjom l-attur A B u l-konnotati kollha tiegħu. Il-Qorti qed tagħti lill-attur ġimgħa żmien millum sabiex b'nota, notifikata lid-Direttur tar-Registru Pubbliku, jiddikjara l-konnotati kollha tiegħu kif mitlub fit-tieni paragrafu tar-risposta ġuramentata tad-Direttur tar-Registru Pubbliku (fol. 41).
3. Il-minuri għandhom jibqgħu magħrufa bil-kunjom D u għaldaqstant id-Direttur tar-Registru Pubbliku qed jiġi ordnat iniżżel annotazzjoni ta' din id-deċiżjoni fuq l-att tat-twelid taż-żewġ minuri.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuta C D.

Ft. Dr. Abigail Lofaro
Imhallef

Ft. Rita Vella-Baldacchino
Deputat Registratur